

EESSÕNA

Minu käest on tihti küsitud, mille poolest soomlased ja eestlased üksteisest erinevad. Olen peaaegu sama tihti vastanud, et tegelikult oleme sarnasemad, kui tahaksime endale tunnistada.

Eelnev peab aga paika ainult rahvuste puhul. Kui võrrelda Soomet ja Eestit riikide ning maadena, on erinevusi juba tunduvalt rohkem, vähemalt sama palju kui sarnasusi. Lihtsaim ja hoomatavam on Soome *peruskallio*, graniitkalju, mida jagub sealmail nii randadesse kui metsadesse, nii kiirteid palistama kui eramajade õuede.

Aga ka ainuüksi suurus: pindala ja vahe- maad on Soomes nii suured, et eestlase kodumaa piirid võivad seal vastu tulla ainu-

üksi ühe maakonna sees. Soome ei ole just USA, kuid põhja-lõunateljel tuhande kilomeetri pikkuseks venitatud Põhjamaa on siiski oma põhjapoolseimas tipus ka kliimatiliselt ja geograafiliselt hoopis midagi muud kui lõunapoolseimas punktis.

Soome on Läti järel Eestile lähim lääneriik, mistõttu on väiksest veetõkkeest hoolimata sinna suhteliselt lihtne jõuda. Väga paljud eestlased on nii teinudki, kuigi uskumus sellest, et iga eestlane on vähemalt korra elus Soomes käinud, on siiski müüt.

Hõlpsa külastatavuse tõttu on paljudel eestlastel ka oma suhe Soomega, õigemini mingi(te) osa(de)ga Soomest. Kindlasti tunnevad nii mõnedki eestlased nii mõn-

dagi Soome konkreetset paika põhjalikumalt ja paremini kui mina. Käesolev raamat ei pretendeerigi lõplikule tõele, vaid püüab olla pigem üldine abimees Soomes liikumisel, andes kindlasti subjektiivseid juhtnöore ning avades pisut tausta ka nendest paikadest ja inimestest, mille ja kellega Soomes käies kokku puututakse. See ei ole ilukirjanduslik reisikiri ega täppisreisiteatmik, isegi mitte reisijuht. Võib-olla oleks selle kõige täpsem määratlus reisikaaslane.

Raamatut koostades ei võtnud ma oma siht-rühmaks regulaarse sihikindlusega Soomes liikuvaid eestlasi. See, kes läheb sajandat korda Lapimaale slaalomit sõitma või Tampere lähedale maja ehitama, tunneb oma kitsast valdkonda nagunii paremini kui mina. Pigem on tegemist tänapäeva kiire, põhiliselt linnadele orienteeritud turisti reisikaaslasega – kui sul on konverentsist või festivalist pisut aega üle jäänud ja mõtled, mida siin Soome otsas teha võiks, loodan sulle vihjeid anda.

Iga selline teos on oma koostaja nägu. Minu kuusteist Soomes elatud aastat möödusid Lõuna-Soomes, nii et on loomulik, et see piirkond teistest pisut suuremat tähelepanu pälvis. Samas ta ka väärib seda, kuna see omal ajal üsna tagasihoidlik piirkond on täna Soome riigi süda ja närvisüsteem. Siin asub pealinn **Helsingi** koos eeslinnade Espoo ja Vantaaga, moodustades kokku rohkem kui miljoni elanikuga metropoli-

Foto: Soome turismiedendamiskeskus/
Elina Sirparanta

Foto: Soome turismiedendamiskeskus

Foto: Mari Kooli

piirkonna. Siin paiknevad kõik riigi olulisemad institutsioonid, alates parlamendist (*Eduskunta*), valitsusest ja presidendist, ning lõpetades tähtsamate suuretevõtete – nagu näiteks Nokia – peakorteritega. Lõuna-Soomes sõlmitakse ajaloolised poliitilised lepped, siin leiab aset löviosa Soome olulisematest kultuurisündmustest, korraldatakse Soome suurimad rokk-kontserdid ja peetakse tähtsaimad spordivõistlused.

Olen jaganud Soome kuude erinevasse ossa ja teinud seda – ärge pange pahaks – pisut meelevaldselt. Mõne piirkonna olen selle loomuliku kuuluvuse tõttu rühmitanud muusse Soome osasse, kui ta administratiivselt kuulub. Nagu öeldud – see on minu nägu raamat.

SISUKORD

Eessõna	5	Ida-Soome	79
Lõuna-Soome	9	Kuopio	85
Helsingi	19	Lappeenranta	89
Porvoo	30	Mikkeli	92
Kotka	33	Veel Ida-Soomest	93
Lahti	36	Ida-Soome lõbustuspargid	94
Veel Lõuna-Soomest	38	Põhja-Soome	97
Lõuna-Soome lõbustuspargid	39	Oulu	104
Loodusesse	41	Kajaani	109
Lääne-Soome	43	Veel Põhja-Soomest	110
Turu	48	Lapimaa	115
Ahvenamaa	53	Rovaniemi	124
Naantali	56	Veel Lapimaast	131
Veel Lääne-Soomest	56	Kuidas Soome saab?	133
Lääne-Soome lõbustuspargid	59	Kuidas Soomes liigelda?	136
Kesk-Soome	61	Soome köök (autor Piret Kooli)	145
Tampere	67	Rahvuslikud road	149
Jyväskylä	73	Lilled (autor Piret Kooli)	151
Veel Kesk-Soomest	76	Tähtpäevad ja kombed	155
Kesk-Soome lõbustuspargid	76	Lõppsõna	162
		Kasulikke viiteid	163
		Register	165